

AH-1435 CV-19
M.A. (Final)
Term End Examination, 2019-20
SANSKRIT
Paper-III
रस-ध्वनि सिद्धान्त

Time: Three Hours

[Maximum Marks: 100]

[Minimum Pass Marks: 36]

नोट : सभी प्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः।

- प्रश्न 1. रसनिष्पत्ति विषये भट्टनायकस्य रस सिद्धान्तः प्रतिपादनीयः।
अथवा
कमपि द्वयम् प्रतिपादनीयम्।
(अ) क्षुब्धार रसः (ब) रसाभासः (स) भावशान्तिः (द) वीररसः
- प्रश्न 2. महिमभट्टस्य मतं निरस्य व्यञ्जनासिद्धिः कार्या।
अथवा
केषाञ्चित् चतुर्णां गुणीभूतव्यङ्ग्य काव्यानामुदाहरणानि देयानि।
- प्रश्न 3. रसदोष परिहारः प्रतिपादनीयः
अथवा
केडपि चत्वारो रसदोषाः वर्णनीयाः।
- प्रश्न 4. गुणालङ्कारयोर्भेदः प्रतिपादनीयः।
अथवा
“माधुर्योज प्रसादाख्या त्रयस्तेन पुनर्देशः” इति व्याख्यायताम्।
- प्रश्न 5. ध्वनि विषयकं अभाव वादिनां मतं प्रस्तूयताम्।
अथवा
सम्यक् व्याख्यायताम्—
क. प्रतीयमानं पुनरन्यदेव वस्त्वसि वाणीषु महाकवीनाम्।
यत्तत्प्रसिद्धावयवाति रित्कविभाति कावण्यमिवाङ्गना नाम्।।
ख. यत्रार्थः शब्दोवा तमर्थमुपसर्तनीकृत स्वर्थो।
व्यङ्क्तः काव्यविशेषः सध्वनिरिति सूरिभिः कथितः।।